

Р Е Ш Е Н И Е

№ 488

гр. София, 18 ноември 2013 г

В И М Е Т О Н А Н А Р О Д А

Върховният касационен съд на Република България, I НО, в публично заседание на единадесети октомври през две хиляди и тринадесета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ПЛАМЕН ТОМОВ
ЧЛЕНОВЕ: ЕЛЕНА ВЕЛИЧКОВА
БЛАГА ИВАНОВА

при секретаря Аврора Караджова
и в присъствието на прокурора Тома Комов
изслуша докладваното от
съдия ИВАНОВА касационно дело № 1612 по описа за 2013 г

Касационното производство е образувано по протест на Софийска апелативна прокуратура и по жалба на подсъдимия Р. И. П. срещу решение на Софийски апелативен съд № 49 от 4.07.2013 г, по ВНОХД № 26/13, с което е изменена присъда на Софийски градски съд от 26.09.12 г, по НОХД № С-105/12, като наложеното наказание „лишаване от свобода” е намалено на три години, приложен е чл. 66 НК, с определяне на изпитателен срок от пет години, а присъдата е потвърдена в останалата ѝ част.

С първоинстанционната присъда подсъдимият е признат за виновен в това, че през месец октомври 2011 г в гр.... е поискал от Н. С. Н. дар - сумата от 25 000 лв, и на 13.01.2012 в гр..... е приел 21 000 лв, които не му се следват, за да упражни влияние при вземане на решение от длъжностно лице във връзка със службата му, а именно: да повлияе при вземане на решение от Я. Т. Ж., прокурор в Районна прокуратура-Шумен, за да не повдигне обвинение и да прекрати наблюдаваното от него ДП № 77/10 по описа на РУ МВР, Шумен, пр. пр. № 253/10 по описа на РП-Шумен, с оглед на което и на основание чл. 304 б, ал. 1, пр. 1, алт. 1 и 2 и чл. 54 НК, е осъден на три години и шест месеца „лишаване от свобода”, при „общ” режим, настаняване в затворническо общежитие от открит тип.

С протеста се релевира основанието по чл. 348, ал. 1, т. 3 НПК. Сочи се, че наказанието е занижено, а оттам, явно несправедливо, респективно, че не е приложима хипотезата на чл. 66 НК. Твърди се, че не е съобразена високата степен на обществена опасност на деянието и длъжностното качество на дееца. С протеста се иска да бъде отменено решението относно

наказанието и делото да бъде върнато за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд.

С жалбата се релевират касационните основания по чл. 348, ал. 1, т. 1, 2 и 3 НПК. Твърди се, че не е даден отговор на всички възражения на защитата, че доказателственият анализ е извършен в нарушение на процесуалните изисквания, че едностранчиво са ценени гласните доказателства, че е следвало да бъдат кредитирани обясненията на подсъдимия, респективно, показанията на св. Ж. и св. Т., че е даден неубедителен отговор на възражението във връзка с лошото качество на записа от проведената среща между подсъдимия и св. Н., че неправилно е приложен материалният закон / деянието не е съставомерно по чл. 304 б НК /, че наложеното наказание е явно несправедливо. С жалбата се иска да бъдат отменени осъдителните съдебни актове и подсъдимият да бъде оправдан или делото да бъде върнато за ново разглеждане на въззивната инстанция, или да бъде намалено наложеното наказание.

В съдебно заседание на настоящата инстанция представителят на ВКП пледира за уважаване на протеста и оставяне на жалбата без уважение.

Защитата пледира за уважаване на жалбата и за оставяне на протеста без уважение.

Подсъдимият моли да бъде оправдан.

Върховният касационен съд, след като обсъди доводите на страните и в пределите на своята компетентност, намери следното:

Релевираното основание по чл. 348, ал. 1, т. 2 НПК не е налице.

Въззивният съд е дал правилен отговор на наведените от защитата възражения срещу законосъобразността и обосноваването на осъдителната първоинстанционна присъда. САС е отбелязал, че споделя съображенията на СГС, касаещи анализа на доказателствата, но е извършил и собствен доказателствен анализ, като е изложил свои аргументи във връзка с наведените от защитата доводи. При оценката на доказателствата е спазен принципът на чл. 14 НПК. При формиране на вътрешното си убеждение въззивният съд е кредитирал показанията на св. Н., св. Д., св. Ж., св. Г., св. Б., св. Г., тъй като е констатирал, че техните твърдения си кореспондират и взаимно се допълват, респективно, съответстват на данните, съдържащи се във веществените доказателствени средства / ВДС /, събрани чрез използване на специални разузнавателни средства / СРС /, като изрично е отбелязал, че ползва т. нар. „тайни” доказателства само във връзка с „явните” такива. Неоснователно се твърди, че гласните доказателства са ценени едностранчиво. САС е формирал доказателствените си изводи, въз основа на детайлна и прецизна оценка на всички гласни доказателства,

като е посочил на кои от тях дава вяра и по какви съображения. Верен е изводът, че между кредитираните гласни, писмени и веществени доказателства и доказателствени средства е налице последователност и еднозначност при изясняване на релевантните факти / именно тази доказателствена съвкупност е поставена в основата на осъдителните съдебни актове /. Вярно са интерпретирани обясненията на подсъдимия, на които правилно не е дадена вяра, тъй като изложената от него версия е опровергана от показанията на св. Н., св. Ж., св. Д., от данните, приобщени чрез СРС, от приложените писмени и веществени доказателства и доказателствени средства. Показанията на св. Т. нито подкрепят, нито опровергават обвинителната теза, тъй като изяснените от него обстоятелства са ирелевантни / свидетелят е заявил, че на 13.01.2012 г е имал намерение да предостави на подсъдимия определена сума като заем, но не е успял да го направи /. Правилно са интерпретирани показанията на св. Ж. / същите частично не са кредитирани, тъй като в тази им част са опровергани от кредитираната доказателствена съвкупност /. Правилен е подходът на инстанциите по същество при преценка на звукозаписите от ВДС, събрани чрез СРС. Установено е, че част от съдържанието на разговора между св. Н. и подсъдимия не може да бъде възприета поради лошото качество на записа, но съдилищата изрично са отбелязали, че формират вътрешното си убеждение само върху частта от записа, която е разбираема, и то, чрез съпоставянето ѝ логически със събраните „явни” доказателства. Ето защо, ВКС намери, че по делото не са допуснати съществени процесуални нарушения, попадащи в обхвата на нарушението по чл. 348, ал. 1, т. 2 НПК, поради което не може да бъде уважено искането за отмяна на въззивния акт и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на САС.

Не е допуснато и нарушение по чл. 348, ал. 1, т. 1 НПК. САС е изложил убедителни съображения относно съставомерността на деянието, които се правилни и се възприемат от настоящата инстанция. Налице са всички признаци от състава на престъплението по чл. 304 б, ал. 1 НК: деецът е поискал, респективно е получил определена парична сума, която не му се следва, за да упражни влияние по отношение на длъжностно лице във връзка със службата му / да въздейства върху св. Ж. в качеството му на Районен прокурор на Районна прокуратура-Шумен, наблюдаващ прокурор по воденото срещу св. Н. наказателно производство /, като е съзнавал, че тази сума не му се следва, и че такова вмешателство е недопустимо. Както правилно е посочил и въззивният съд, ирелевантно е обстоятелство дали подсъдимият е възнамерявал да предаде на друго лице / лица част от получената сума, например да предаде 11 771, 37 лв на св. Д., или е смятал да задържи цялата сума. Ирелевантно е и това дали подсъдимият е смятал да упражни влияние по отношение на св. Ж.. За съставомерността на деянието е достатъчно това, че той е поискал, респективно, е получил

сума, която не му се следва, за да упражни влияние върху св. Ж., независимо от това дали е изпълнил обещанието си и дали е възнамерявал да го изпълни. Съставомерността на деянието е налице и във връзка с наличието на обективна възможност деецът да упражни такова влияние / установено е, че подсъдимият и св. Ж. са поддържали добри колегиални отношения и съвместно са обсъждали казусите по делата /, като в противен случай, би била мислима хипотезата на измама. Предвид липсата на нарушение по чл. 348, ал. 1, т. 1 НПК не може да бъде уважено искането на жалбоподателя за оправдаването му от настоящата инстанция, тъй като не са налице предпоставките на чл. 354, ал. 1, т. 2 вр. чл. 24, ал. 1, т. 1 НПК / подсъдимият не е осъден за несъставомерно деяние /.

ВКС намери, че е основателен протестът на прокуратурата, релевиращ нарушение по чл. 348, ал. 1, т. 3 НПК. Касае се за деяние с изключително висока степен на обществена опасност, която произтича главно от длъжностното качество на дееца, което не е елемент от състава, но правилно е прието, че той е заемал „отговорно служебно положение” по смисъла на чл. 302, т. 1 НК, от обстоятелството, че настойчиво водените преговори за предоставяне на процесната сума съдържат и елемент на изнудване по чл. 302, т. 2 НК / подсъдимият е заявил, че ако поисканата сума, представляваща „големи размери” по чл. 302, т. 4 НК, не бъде предадена, наказателното производство срещу св. Н. ще продължи, включително с възможните неблагоприятни последици за оръжейната му колекция, възприемана от свидетеля като голяма ценност /, от декларираното намерение на дееца да въздейства върху св. Д. последният да депозира показания в определен смисъл. Личната степен на обществена опасност на извършителя може да се смята за ниска, само доколкото това е свързано със законовите изисквания за качествата на магистрата, необходими за заемане на съответната длъжност. При съобразяване с по-голямата относителна тежест на отегчаващите обстоятелства, от значение за степента на обществена опасност на деянието, и с целите по чл. 36 НК, ВКС намери също, че не са налице условията на чл. 66 НК. Преувеличени са опасенията на въззивния съд за опасността подсъдимият да се превърне в жертва на ниската ефективност от справянето с корупцията. Неоснователно е обаче искането на прокуратурата за увеличаване на наказанието „лишаване от свобода”. Именно при определяне на неговия срок не може да бъде игнориран посоченият вече аспект на ниската степен на обществена опасност на дееца, която също е релевантна при преценката на целите по чл. 36 НК, и преди всичко, на специалната превенция / постигането на оптимален поправителен и превъзпитателен ефект върху осъдения би било възможно и с подходящ непродължителен срок на наказанието „лишаване от свобода” /.

При този изход на делото е очевидно, че се явява неоснователно искането на подсъдимия за по-нататъшно смекчаване на

наказателноправното му положение, поради което искането в тази насока не може да бъде удовлетворено.

По изложените съображения, ВКС намери, че протестът е основателен и следва да бъде уважен, а жалбата е неоснователна и следва да бъде оставена без уважение. Въззивният акт следва да бъде отменен само относно наказанието и да бъде върнат за ново разглеждане от друг състав на САС, от стадия на съдебното заседание.

Водим от горното и на основание чл. 354, ал. 1, т. 4 НПК, ВКС, I НО,

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ решение на № 49 от 4.07.13 г на Софийски апелативен съд, по ВНОХД № 26/13, само относно НАКАЗАНИЕТО и ВРЪЩА ДЕЛОТО за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд, от стадия на съдебното заседание.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ:

О. М.

ОСОБЕНО МНЕНИЕ на съдия Блага Иванова

Не съм съгласна с решението на мнозинството, че е допуснато нарушение по чл. 348, ал. 1, т. 3 НПК. Считам, че въззивният съд е преценил правилно, че са налице основания за намаляване на наказанието „лишаване от свобода” до размер на три години, както и за отлагане на изтърпяването му, по реда на чл. 66 НК, за максималния изпитателен срок. Споделям съображенията на САС, че наказанието следва да бъде определено при баланс на смекчаващи и отегчаващи отговорността обстоятелства, към средния размер, който е именно три години „лишаване от свобода”. Както правилно е отбелязал въззивният съд, това наказание ще бъде пречка лицето за в бъдеще да заема каквато и да било длъжност в съдебната система, както и да упражнява свободните професии, свързани с правораздаването. Това е достатъчно, за да подейства поправително и превъзпитателно спрямо него и да го мотивира да не нарушава законите на страната. Съгласна съм със становището на САС, че не се налага ефективно изтърпяване на наказанието, тъй като генералната превенция би била удовлетворена с отнемане възможността на осъдения да заема

постове в системата на правораздаването, респективно, да упражнява каквито и да било функции, свързани с тази система. Що се отнася до специалната превенция, тя би била изпълнена чрез определянето на наказанието „лишаване от свобода”, което е достатъчно тежко по своя характер, и, в случая, се прилага към личност с ниска степен на обществена опасност / по отношение на деца липсват други отегчаващи обстоятелства, извън самото деяние /. Съгласна съм със становището на въззивния съд, че държавата следва да реагира срещу прояви от подобен вид чрез системна и последователна дейност на правоохранителните и правораздавателни органи, а не с единични случаи на санкциониране на отделен индивид, граничещо с необосновано тежка репресия срещу него. Ето защо, считам, че наложеното наказание три години „лишаване от свобода”, отложено по реда на чл. 66 НК, за максималния изпитателен срок от пет години, отговаря на комплекса от обстоятелства, релевантни за наказателната отговорност на подсъдимия, и би могло да изпълни целите по чл. 36 НК.

Поради изложеното считам, че протестът е неоснователен, а въззивният акт като правилен и законосъобразен следва да бъде оставен в сила.

съдия Блага Иванова.....